

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

Р І Ш Е Н Н Я

щодо фінансування органів судової влади у підготовленому Кабінетом Міністрів України до розгляду у другому читанні проекті Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму позачерговому засіданні 11 листопада 2019 року (протокол № 12) питання фінансування органів судової влади у підготовленому Кабінетом Міністрів України до розгляду у другому читанні проекті Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року) та встановив таке.

За результатами розгляду на своєму засіданні 30 вересня 2019 року проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік Комітет підтримав пропозиції, надіслані органами судової влади, та звернувся до Комітету з питань бюджету з пропозиціями щодо збільшення видатків:

1. Для Державної судової адміністрації України:

- за кодом 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» на 20 136 827,1 тис.грн, із яких: видатків споживання на 20 136 827,1 тис.грн, з них на оплату праці – на 15 254 432,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – на 14 863,7 тис.грн.

2. Для Верховного Суду:

- за кодом 0551010 «Здійснення правосуддя Верховним Судом» на 595 762,5 тис.грн, із яких: видатків споживання на 33 325,2 тис.грн, з них на оплату праці – на 28 220,7 тис.грн та видатків розвитку на 562 437,3 тис.грн.

3. Для Конституційного Суду України:

- за кодом 0801010 «Забезпечення конституційної юрисдикції в Україні» на 59 118,6 тис.грн, із яких: видатки споживання на 59 118,6 тис.грн, з них на оплату праці – на 41 969,3 тис.грн та на комунальні послуги та енергоносії – на 49,2 тис.грн.

4. Для Вищого антикорупційного суду:

- за кодом 0850000 «Апарат Вищого антикорупційного суду» на 65 048,8 тис.грн по видатках споживання, з них на оплату праці – 53 318,7 тис.грн, у тому числі:

- за кодом 0851010 «Здійснення правосуддя Вищим антикорупційним судом» – на 44 790,7 тис.грн по видатках споживання, з них на оплату праці – 36 713,8 тис.грн;

- за кодом 0851020 «Здійснення правосуддя Апеляційною палатою Вищого антикорупційного суду» – на 20 258,1 тис.грн по видатках споживання, з них на оплату праці – 16 604,9 тис.грн.

Проте під час прийняття Постанови Верховної Ради України «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2020 рік» від 18 жовтня 2019 року № 215-IX пропозиції Комітету не були підтримані.

За результатами опрацювання поданого до другого читання проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік Комітет встановив, що у законопроекті не враховано:

збільшення розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що застосовується при обчисленні суддівської винагороди;

збільшення кількості прожиткових мінімумів для обрахування посадового окладу судді місцевого суду на 5 прожиткових мінімумів та судді апеляційного суду на 10 прожиткових мінімумів відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»;

переведення суддів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів, які перебувають в процесі ліквідації, а також суддів Верховного Суду відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів самоврядування» від 16 жовтня 2016 року № 193-IX до судів апеляційної інстанції;

необхідність заповнення наявних у судах вакантних посад суддів;

визначені законодавством заходи щодо забезпечення приміщень судів належними залами судових засідань, створення та експлуатації Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, функціонування в повному обсязі Служби судової охорони.

Також у законопроекті повністю відсутні:

поточні видатки на підтримання інформаційних систем судової влади (функціонування Єдиного державного реєстру судових рішень, функціонування системи документообігу в судах та установах системи правосуддя, відеоконференцзв'язку, судової статистики);

видатки розвитку для завершення будівництва, ремонту та реконструкції приміщень судів із ступенем готовності більше 80%, для забезпечення судів приміщеннями з належними залами судових засідань відповідно до вимог процесуального законодавства, для створення належних умов для забезпечення здійснення судочинства, у тому числі створення особливих умов для маломобільних груп населення.

Дефіцит бюджетних призначень на 2020 рік складає:
для забезпечення 7007 суддям суддівської винагороди, передбаченої Законом України «Про судоустрій і статус суддів», – 1 204 713,8 тис.грн.;
для оплати праці 28028 працівників апаратів судів – 3 982 699,6 тис.грн.;
для видатків на нарахування на заробітну плату – 1 044 264,4 тис.грн.;
для забезпечення здійснення судочинства – 816 754,0 тис.грн.;
для підтримання існуючих інформаційних систем судової влади (функціонування Єдиного державного реєстру судових рішень, функціонування системи документообігу в судах та установах системи правосуддя, відеоконференцзв'язку, судової статистики) – 252 309,5 тис.грн.

Члени Комітету звертають увагу, що після схвалення бюджетних висновків та пропозицій до проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік, Президентом України підписано Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», яким усунуто різницю в оплаті праці суддів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання та підтвердили свою здатність здійснювати правосуддя, і тих, які таке оцінювання не пройшли.

Указом Президента України «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» від 08 листопада 2019 року № 837/2019 Кабінет Міністрів України зобов'язано до 31 грудня 2019 року внести на розгляд Верховної Ради України законопроект, в якому необхідно передбачити виключно судовий порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності державних реєстраторів, суб'єктів державної реєстрації у сферах державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань і державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Цей Указ Президента України також прийнято після схвалення відповідних бюджетних висновків та пропозицій.

У зв'язку з цим члени Комітету наполягають на врахуванні у проекті Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року) названих вище видатків у розмірі, який складає 7 300 741,3 тис.грн., вважаючи його таким, без якого функціонування судової системи України є неможливим.

Водночас Комітет підтримує необхідність передбачення у проекті Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року) видатків розвитку для завершення будівництва, ремонту та реконструкції приміщень судів із ступенем готовності більше 80%, для забезпечення судів приміщеннями з належними залами судових засідань відповідно до вимог процесуального законодавства, для створення належних умов для забезпечення здійснення судочинства, у тому числі створення особливих умов для маломобільних груп населення, тощо у розмірі 2 444 477,7 тис. грн.

Беручи до уваги викладене, Комітет з питань правової політики вважає, що прийняття Закону України «Про державний бюджет України на 2020 рік»

у запропонованій Кабінетом Міністрів України редакції без врахування мінімальних потреб у фінансуванні діяльності судової гілки влади у розмірі 7 300 741,3 тис.грн. може зумовити незабезпечення конституційного права на судовий захист та порушення конституційного принципу незалежності судів.

Крім того, члени Комітету наголошують на тому, що пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом (частина третя статті 46 Конституції України). У зв'язку з цим ініціатива про скасування «прив'язки» до прожиткового мінімуму усіх видів виплат, крім пенсій і допомоги малозабезпеченим сім'ям, що запропонована в проекті Державного бюджету на 2020 рік, та невиконання положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» ставить під загрозу доступність правосуддя, створює суттєві перешкоди для належного захисту прав і свобод людини, а в разі їх порушення – справедливого відновлення в розумні строки.

Відповідно до статті 130 Конституції України, згідно з якою держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів; у Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій Вищої ради правосуддя, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Звернутися до Комітету з питань бюджету з пропозицією врахувати пропозиції Комітету до проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року) щодо:

збільшення видатків на фінансування судової влади на **7 300 741,3 тис.грн.**, а саме: для забезпечення 7007 суддям суддівської винагороди, передбаченої Законом України «Про судоустрій і статус суддів», – 1 204 713,8 тис.грн.; для оплати праці 28028 працівників апаратів судів – 3 982 699,6 тис.грн.; для видатків на нарахування на заробітну плату – 1 044 264,4 тис.грн.; для забезпечення здійснення судочинства – 816 754,0 тис.грн.; для підтримання існуючих інформаційних систем судової влади (функціонування Єдиного державного реєстру судових рішень, функціонування системи документообігу в судах та установах системи правосуддя, відеоконференцзв'язку, судової статистики) – 252 309,5 тис.грн.;

непідтримки ініціативи про скасування прив'язки окладу судді до розміру прожиткового мінімуму.

2. Уповноважити заступника Голови Комітету Божика В.І. та члена Комітету Павліша П.В. взяти участь в засіданні Комітету з питань бюджету для представлення позиції Комітету щодо фінансування потреб судової гілки влади у 2020 році.

3. Проінформувати Голову Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Міністра юстиції України та Міністра фінансів України про прийняте Комітетом з питань правової політики рішення.

Голова Комітету

І.В. ВЕНЕДІКТОВА